

Ziekenhuizen

Veilig werken in de fysiotherapie

Werkgroep Infectie Preventie
februari 2000
december 2003
februari 2005

Dit document mag vrijelijk worden vermenigvuldigd en verspreid mits de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) als bron wordt vermeld.

Controleer altijd of dit de meest recente versie van de richtlijn is (zie www.wip.nl). De WIP acht zich na het verschijnen van een update niet meer verantwoordelijk voor gedateerde versies van de richtlijn.

Opmerkingen over deze richtlijn ontvangen wij graag via stwap@wip.nl.

DISCLAIMER

De geplande revisiedatum van deze richtlijn is verlopen. Dit kan betekenen dat de richtlijn (op onderdelen) niet meer up-to-date is. De gebruiker dient daarom zelf na te gaan of deze richtlijn nog up-to-date is.

Werkgroep Infectie Preventie
p/a Leids Universitair Medisch Centrum
Kamer C7-P-131
Postbus 9600
2300 RC Leiden
T 071 52 66 756
E stwap@wip.nl
I www.wip.nl

Inhoudsopgave

1	De geïsoleerde patiënt	4
2	Bewegingstherapie	4
3	Ademtherapie	4
4	Behandelbank	4
5	Fysische therapie	5
5.1	Electrotherapie.....	5
5.2	Ultrageluidtherapie	5
5.3	Locale warmte/koude applicatie, Packheater	5
5.4	IJsmachine	5
5.5	Paraffinebaden.....	6
5.6	Ultraviolettherapie	6
5.7	Massage	6
6	Bekkenbodetherapie	6
Bijlage A	Literatuur	7

1 De geïsoleerde patiënt

- ☞ Zie de WIP-richtlijn Isolatiemaatregelen [1].
- ☞ De patiënt in bronisolatie wordt bij voorkeur, als laatste op het programma, op de isolatiekamer fysiotherapeutisch behandeld. Indien behandeling elders nodig is, dan blijven de isolatievoorschriften gelden.

2 Bewegingstherapie

- ☞ Fietsergometers, roeiapparatuur, gewichtloosheidssimulators en dergelijke dienen minstens éénmaal per maand, of bij zichtbare verontreiniging, te worden gereinigd.
- ☞ Balken, knotsen, stokken, halters en dergelijke worden minstens éénmaal per maand gereinigd.
- ☞ Materiaal van leer wordt bij voorkeur niet gebruikt, omdat het moeilijk is leer goed te reinigen.
- ☞ De buitenkant van de zandbakken moet minstens éénmaal per maand worden gereinigd.
- ☞ Oefenmatten worden zodanig gemerkt dat steeds dezelfde zijde van de mat het vloeroppervlak raakt. De oefenmat wordt per patiënt bedekt, bijvoorbeeld met een laken of een disposable beschermlaag. Bij het opbergen dienen de matten met de schone zijden tegen elkaar te worden gehangen. Minstens éénmaal per maand dienen ze te worden gereinigd.

3 Ademtherapie

- ☞ Hulpmaterialen ten behoeve van ademtherapie worden per patiënt gebruikt. Indien dit niet mogelijk is, worden ze na elke patiënt gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70% [2, 3].
- ☞ Het mondstuk is bij voorkeur disposable. Wanneer het niet disposable is, wordt het na elke patiënt gereinigd en thermisch gedesinfecteerd, of gereinigd en gedesinfecteerd met alcohol 70%.
- ☞ Bij bronchiaaltoilet zie WIP-richtlijn 18a [2]

4 Behandelbank

- ☞ De behandelbank dient voor iedere patiënt met een disposable beschermlaag te worden afgedekt.
- ☞ Zichtbare verontreinigingen van de behandelbank, door bloed of andere lichaamsvochten, worden onmiddellijk verwijderd, waarna de verontreinigde plek wordt gedesinfecteerd met alcohol 70% of chloor 1000 ppm.

5 Fysische therapie

5.1 Electrotherapie

- ☞ Sponsjes die tussen de huid en de elektroden worden geplaatst, dienen na elk gebruik in een zeepoplossing te worden gereinigd, gespoeld en vervolgens gedroogd. De sponsjes moeten worden vervangen zodra het materiaal zijn "sponzende" werking verliest en als ze kapot zijn. Voor een patiënt met een besmettelijke huidaandoening of een niet-intacte huid worden patiëntgebonden sponsjes gebruikt.

5.2 Ultrageluidtherapie

- ☞ De kop van het apparaat moet na gebruik bij de patiënt worden gedesinfecteerd met alcohol 70%.

5.3 Locale warmte/koude applicatie, Packheater

- ☞ De watertank moet tweemaal per maand aan het eind van de dag geheel worden geleegd, met een zeepoplossing gereinigd, gespoeld en bij het begin van de volgende dag opnieuw gevuld. De steampacks worden maandelijks met een zeepoplossing en een borstel gereinigd, gespoeld en teruggehangen in de watertank. De steampackhoes van badstof na gebruik laten wassen.

5.4 IJsmachine

Als alternatief voor ijsblokjes uit de ijsmachine kan gebruik worden gemaakt van z.g. kant-en-klare coldpacks.

- ☞ IJsmachines dienen, in verband met de grote hoeveelheden micro-organismen die deze kunnen bevatten, wekelijks te worden gereinigd volgens instructies van de fabrikant.

De ijsmachine wordt gereinigd met een zeepoplossing, vervolgens goed gespoeld, gedroogd en bij het begin van de volgende dag opnieuw gevuld.

- ☞ Ijsblokjes worden niet met de handen, maar met een schep uit de ijsmachine gehaald.

Deze schep dient niet te worden bewaard in de voorraad ijs, maar droog in een aparte houder of kan.

- ☞ De ijsblokjes mogen niet voor consumptie worden gebruikt.
- ☞ Overgebleven ijsblokjes mogen niet in de ijsmachine worden terug gedaan, maar dienen te worden weggegooid.

5.5 Paraffinebaden

- ☞ Na gebruik wordt de paraffine teruggestort in de bak. De temperatuur moet eenmaal per week worden opgevoerd tot tenminste 80°C. Deze temperatuur dient gedurende vijf minuten te worden aangehouden. Daarna de inhoud af laten koelen tot de gewenste temperatuur.

5.6 Ultraviolettherapie

- ☞ Indien gebruik wordt gemaakt van de zo geheten U.V.-contactlamp op een defecte huid, moet de lamp na gebruik worden gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70% (wanneer de lamp is afgekoeld).

5.7 Massage

- ☞ Massage-olie wordt op gewassen handen uitgegoten. Ter voorkoming van introductie van micro-organismen in de vloeistof mag hierbij geen contact ontstaan met de hals van de fles. Navullen van lege flessen is niet toegestaan.

6 Bekkenbodemtherapie

Fysiotherapeuten houden zich in toenemende mate bezig met bekkenbodemproblematiek, verrichten inwendig onderzoek bij de patiënt en maken gebruik van apparatuur met vaginale en anale sondes. Dit vraagt om de volgende preventieve maatregelen:

- ☞ Disposable handschoenen worden gedragen tijdens:
 - het aanbrengen en verwijderen van elektroden en cones in vagina en anus;
 - het inbrengen en verwijderen van rectale ballonkatheters;
 - het reinigen en desinfecteren van de voor hergebruik geschikte middelen, zoals elektroden en dergelijke.
- ☞ Voor hergebruik geschikte hulpmiddelen (inclusief snoeren, die verontreinigd zijn met bloed, vaginaal of anaal vocht) worden handmatig gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70%. Extra aandacht is daarbij nodig voor de overgangen van materiaal, randjes en dergelijke van de elektroden [4].

Bijlage A Literatuur

1. W.I.P., *Isolatie richtlijn*. Richtlijn, 1991. **4A**.
2. W.I.P., *Gebruik uitzuigapparatuur, uitzuigen en verzorging tracheacanule*. Richtlijn 18A, 1994.
3. W.I.P., *Inhalatietherapie*. Richtlijn, 1996. **26A**.
4. Hogen Esch, F.H.A., *Richtlijnen voor hygiënisch werken in het bekkenbodengebied*. NVFB, 1997.